

Kommunfullmäktiges årsplan med budget 2021 och plan 2022-2023

Ärendenummer
Änr

Dokumenttyp

Beslutad av

Gäller f.om.

Gäller t.om.

Ersätter

Gäller för

Ansvarig funktion

Reviderad

Innehåll

Politiskt förord.....	4
2021, året efter pandemin, eller?.....	4
Mot målen 2023.....	4
Kommunstyrelsen.....	4
Miljö och byggnadsnämnden.....	5
Tekniska nämnden.....	5
Utbildning och arbetsmarknadsnämnden.....	6
Vård och omsorgsnämnden.....	6
Socialnämnden.....	6
Upplevelsenämnden.....	6
Ekonomiska förutsättningar inför 2021.....	6
Samhällsekonomisk utveckling.....	6
Demografi och kompetensförsörjning.....	7
Enköping.....	8
Förutsättningar för budget 2021:.....	8
Budget 2021 med plan för 2022-2023.....	8
Finansiella mål för 2021.....	8
Finansiella mål för 2020-2023.....	8
Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys och nyckeltal.....	9
Balansräkning.....	10
Kassaflödesanalys.....	10
Driftbudget med nämndernas budgetramar.....	11
Resultatutjämningsreserv.....	11
Investeringsplan 2021-2025.....	11
Prioriterade projekt 2021 - 2025.....	11
Ekonomiska konsekvenser.....	12
Investeringsplan 2021-2025, mnkr.....	15
Lånebehov, borgensramar och borgensavgift för bolagen.....	16
Borgensavgifter.....	16

Politiskt förord

2021 - året efter pandemin, eller?

Mot målen 2023

Målbilden vi jobbar mot är hela tiden den som beskrivs i kommunfullmäktiges långsiktiga plan där de 27 målen ligger fast. Vi för inte in några nya mål eller aktiviteter i årets budget, men enligt tidigare beslut kommer indikatorerna att ses över. Årets budget ger samtliga nämnder möjligheten att fortsätta mot de mål som de satt upp, i respektive årsplan.

Samverkan är en av grundpelarna i den styrmodell vi införde skyndsamt 2019. De flesta av våra processer och flöden som leder till nytta för våra medborgare inkluderar mer än en nämnd. För att arbeta så effektivt som möjligt och lyckas leverera det våra invånare vill och önskar, är samverkan ett måste. Men det är inte bara internt som samverkan har betydelse, tillsammans med andra kommuner, myndighet och övriga aktörer finns stora kvalitetsvinster, liksom ekonomiska fördelar att ta.

De utmaningar vi står inför är i stort sett samma som många andra kommuner. På grund av pandemin står vi med ett sviktande skatteunderlag, samtidigt som det stora investeringsbehovet kvarstår. Därför finns det egentligen inga satsningar i vår budget. Vi har försökt att prioritera där vi ser att resurser behöver tillföras för att nå målbilden, samtidigt som vi sökt en balans mellan de olika verksamheterna och den verklighet de befinner sig i. Vi kan till exempel inte ignorera covid-19 och de effekter det har haft på våra verksamheter och dess konsekvenser i samhället. Därför ser vi det nödvändigt att sänka resultatet från två till en och en halv procent.

Ska man sammanfatta prioriteringen kort är det kärnverksamheten, det vill säga skolan och omsorgen, som får mest. De mer hårda och stödjande delarna av kommunen får ta en större del av effektiviseringarna. Skolan får den största uppräknings utifrån vårt mål när det gäller skolans resultat. De två omsorgsförvaltningarna prioriteras utifrån covid-19.

Alla nämnder har ett fortsatt uppdrag att se över sina verksamheter, gör vi rätt saker på rätt sätt? Utifrån det arbetar vi allt mer med

nettokostnadsavvikelser som är ett mått på hur mycket en kommunal verksamhet kostar jämfört med förväntad kostnad samt jämför resultatet med andra kommuner. Enköping är ungefär fem procent billigare än vad man kan förvänta sig. Det innebär att vår organisation är effektiv men det finns kommuner som är effektivare. Här finns det skillnader mellan olika kommuner, vilket leder till att vi kan jämföra våra arbetssätt med kommuner som driver en snarlik verksamhet, fast effektivare.

Även inom kommunen finns det variationer, där utbildningsnämnden kommit längst med en nettokostnadsavvikelse på minus 10. Vård- och omsorgsnämnden och socialnämnden har under de senaste åren gått från ganska höga plus-nivåer till att ligga strax över noll. Det är bara kärnverksamheterna som man kan jämföra via nettokostnadsavvikelser. Övriga verksamheter jämför vi genom att räkna ut kostnader per invånare, vilket också ger en ganska tydlig bild om vi har en effektiv organisation. Om man kombinerar den informationen med hur nöjda invånarna i respektive kommun är med olika verksamheter, kan man få fram väldigt bra värden på om vi gör rätt saker på rätt sätt. Kan man leverera tjänster till invånarna som de är nöjda med, till en lägre kostnad, är det eftersträvänt. Alla invånare har rätt att förvänta sig att kommunen är effektiv.

Nedan har vi beskrivit nämnd för nämnd hur vi ser på dem, samt vilka utmaningar och möjligheter vi ser under kommande år. Sedan är det upp till varje nämnd att ta vid och jobba vidare med verksamhetsutvecklingen i respektive nämndplan.

Kommunstyrelsen

Ambitionen är att samordningen mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder ska bli ännu bättre. Styrningen från kommunstyrelsen ska bli tydligare i vissa avseenden, samtidigt som lyhördheten när det gäller servicen måste öka på andra håll. Förmågan hos kommunstyrelsen och dess förvaltning är stor, men måste också vara en förebild i arbetet med verksamhetsomställning. Kunskap och kännedom om andra förvaltnings behov av service är grundläggande och med den kunskapen ska uppdraget utvecklas. Med ny förvaltningsledning kommer arbetssätt och flöden att utvecklas, vilket kommer avspeglas i leveransförmågan.

Kommunstyrelsen har ett stort ansvar i målen som handlar om demokrati, transparens, information med mera. På vissa områden, som möjligheten till information via Kontaktcenter, har vi goda resultat. Webbsidan "Enköping växer" har gjort det enklare att se hur staden kommer att utvecklas under kommande år, samt att den politiska viljan har förtydligats. Andra områden, såsom medborgarinflytande och mellanvalsdemokratin, arbetas det vidare med för att uppnå de mål som är satta.

Den strategiska stadsbyggnaden fortsätter att vara kommunstyrelsens ansvar och här måste resan från att bygga hus till att bygga samhälle fortsätta. Vi behöver utveckla vårt strategiska arbete med att se stadsdelar i sin helhet och att synliggöra den processen, för att skapa möjligheter till dialog med medborgarna.

Den fyraåriga satsningen på digitalisering fortsätter och under året har resurser för de två stora digitaliseringsdelarna tillsatts, e-handel och e-arkiv. Två viktiga områden, dels för att spara tid och mantimmar, men även för att spara pengar på felaktiga inköp.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden har en nedräkning av budgeten, då man från årsskiftet nästan halverar sin hyra. Vi har valt att lägga ett besparingsuppdrag på nämnden för att signalera att vi vill se fler debiterbara arbetstimmar.

Vi flyttar dessutom pengar från socialnämnden för de personer som arbetar med alkohol- och tobakstillsynen. Den sker i dag inom två förvaltningar och vi är övertygade om att en flytt gör verksamheten mer effektiv. Dessutom kommer personalen hamna i ett mer passande sammanhang.

Flera av våra mål vänder sig till våra invånare när det gäller information och service. Under flera år har vi arbetat specifikt med miljö- och byggnadsnämndens del av det uppdraget och flera betydelsefulla aktiviteter har genomförts. Resultatet vid våra Nöjd-kund-index har inte visat vad vi hoppats på. Kommunen har gjort små framsteg i Stockholm Business Aliens mätningar, men inte tagit den fart som vi hoppats på. Hela den kommunala organisationen måste nu ta ett steg tillbaka och fundera på vad deltagarna i våra enkäter egentligen svarar på. Frågan rör inte bara miljö- och byggnadsnämnden, utan hela organisationen. Nämnden har dock fortfarande en central roll i bemötandet i väldigt många relationer.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens viktigaste utmaningar och uppdrag 2021 finns på flera plan: dels att säkerställa kommunens stora byggprojekt i form av nytt gymnasium, nya förskolor, renovering av Joar samt ett nytt avloppsreningsverk och vattenledningsverk. Den andra stora utmaningen är att klara kommunens stora tillväxt genom utbyggnad och utveckling av infrastrukturen i form av gator, gång- och cykelvägar, belysning och lekplatser samt förbereda för det nya busslinjenätet. Samtidigt ska nämnden arbeta för att öka tryggheten i trafiken och på offentliga platser. Nämnden har också en stor del i att verka för att hållbarhetsarbetet utvecklas och att hållbarhetslöftena som kommunen ingått kan realiseras. Allt detta innebär en stor arbetsbelastning i alla nämndens verksamhetsområden, inte minst eftersom man också ansvarar för mycket av servicen till andra nämnder i form av måltidsservice, fastighetsutveckling och service, färdtjänst med mera. Nämnden har också en viktig roll i många delar av samhällsbyggnadsprocessen, en process som just nu är under utveckling i Enköping.

Många av tekniska nämndens verksamheter handlar om att vara en service till andra nämnder, såsom städ- och måltidsservice samt fastighetsskötsel. Det innebär att andra nämnder är beroende av att denna service utförs effektivt eftersom de inte har möjlighet att påverka dessa kostnader. Samtidigt som svårigheten för tekniska nämnden är att de har svårt att se effekterna av sin egen

verksamhetsutveckling. Därför är ett fortsatt samarbete avgörande för hur verksamheten ska utvecklas.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är i budgeten en prioriterad nämnd. Under många år har de gjort effektiviseringar i en hög takt. I årets budget har de fått full täckning för sin kostnadsuppräknings.

Förskolan är den del av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden som har kraftigast nettokostnadsavvikelse, trots det levererar verksamheten en verkligt bra tjänst.

Resultaten för grundskolan stiger och det är glädjande. Arbetet med att följa varje elev individuellt över åren börjar ge resultat. Gymnasiets verksamhet måste ses över så att vi kan garantera kvalitet på alla utbildningar. I dag kommer nästan alla elever in på sitt förstahandsval, vilket kan vara en av utmaningarna när det gäller antal elever som får examina.

Arbetsmarknadsfrågorna går nu in i en ny fas, där arbetsmarknadsenheten tillsammans med vuxenutbildningen kommer bidra till att fler kommer i arbete och färre blir beroende av försörjningsstöd. Ett arbete har under året gjorts och blir en bra grund för den fortsatta utvecklingen.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden fortsätter på sin inslagna väg att ge våra invånare rätt service på rätt nivå. Den lagstadgade verksamheten prioriteras i förhållande till frivillig verksamhet, vilket är nödvändigt för att säkerställa kvalitén i den lagstadgade. Trots att man gjort många sådana förändringar har man fortsatt mycket hög kundnöjdhet. En stor utmaning de närmaste åren är att lyckas med omställning av större strukturer. Att göra om Åsundagården till trygghetsboende är ett exempel på förslag som diskuteras.

Pandemins påverkan på verksamheten kan inte nog tydligt poängteras, ett fantastiskt arbete har gjorts. Konsekvenserna av denna typ av pandemi är svårberäknade. Hur verksamheterna kommer att utvecklas över tid finns det en stor osäkerhet hos alla aktörer.

Socialnämnden

Socialnämnden är en verksamhet med många viktiga förebyggande verksamheter som spar pengar på lång sikt. Andra vågen av pandemins effekter kommer att hamna inom socialnämndens område, med ökad arbetslöshet, ökat våld i nära relationer med mera. Därför får socialnämnden full täckning för sin uppräknings samt ytterligare påslag. Verksamheter som Familjens hus och Skolfam är prioriteringar lika mycket riktade mot utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden som socialnämnden. Drar vi ner på verksamheter inom socialnämnden är det utbildningssidan som får betala med ökade resurser.

Socialnämnden behöver trots full uppräknings göra ett jobb med att bland annat se över kostnadsbildningen inom vuxenmissbruket, då man i jämförelse med andra kommuner ligger högt och försörjningsstödet i samverkan med framför allt arbetsmarknadsenheten.

Upplevelsenämnden

Upplevelsenämndens omslutning har ökat rejält de senaste åren. I första hand handlar det om att det byggts en del inom idrottsområdet. Förutom simhallen har en ishall och en idrottshall byggts. Till det tillkommer bland annat konstgräsplaner och utegym. Det är lokalkostnader som i allt större utsträckning tar utrymme i nämndens budget. För att kunna lägga mer pengar på sin verksamhet är behovet av lokalöversyn stort och prioriterat. Arbetet med att behandla föreningarna mer jämlikt behöver fortsätta med översyn av avtal och överenskommelser.

Biblioteksverksamheten ändrar karaktär över tid och nya initiativ tas för att möta framtidens besökare. Kulturen har haft en utmaning under pandemin då offentliga konserter, föreställningar och utställningar har varit förbjudna.

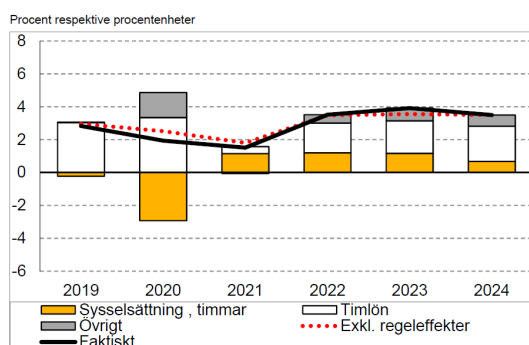
Ekonomiska förutsättningar inför 2021

Samhällsekonomisk utveckling

Efter raset i ekonomin mellan mars och maj till följd av covid-19, gör Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömningen att konjunkturen har stabiliserats, men läget är osäkert. Bruttonationalprodukten (BNP) väntas öka från och med tredje kvartalet och

landa på -4,9 procent för helåret 2020 och arbetslösheten spås stiga till över tio procent vid årsskiftet 2020/2021.

Både coronapandemin och de åtgärder som aviserats och beslutats i syfte att mildra de ekonomiska effekterna av pandemin, har haft stor påverkan på samhällsekonomin i Sverige och internationellt. Detta har betydelse för skatteunderlaget och bidrar till att prognosen är mer osäker än normalt. Skatteunderlagsprognosen vilar på ett scenario för samhällsekonomin där en stadig men utdragen återhämtning driver den svenska ekonomin mot normalkonjunktur år 2024. Därmed stärks resursutnyttjandet gradvis, efter det stora fallet i produktion och sysselsättning under första halvåret 2020. Antagandet om återhämtning, samt nuläget stora stödåtgärder i ekonomin, innebär ett antal år med hög tillväxt för BNP och sysselsättning. Den återhämtningsbana som antas visar samtidigt att det tar lång tid att ta igen den stora smäll för samhällsekonomin som pandemin har orsakat, exempelvis beräknas andelen arbetslösa överstiga de senaste årens nivåer i flera år framöver.

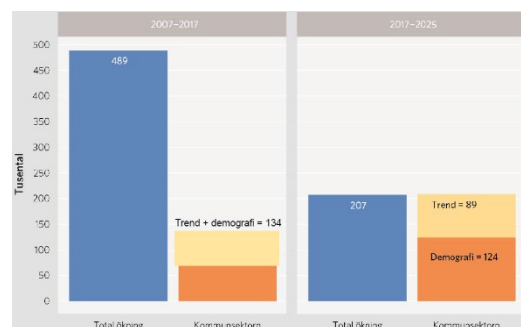
Källa: Skatteverket, SKR.

SKR:s prognos för 2020 visar att skatteunderlaget bromsar in ytterligare, till följd av kraftig minskning av arbetade timmar (diagram ovan). Detta motverkas visserligen av omfattande utbetalningar av permitteringslön vilket i statistiken syns som löneutbetalningar utan motsvarande arbetsinsats, det vill säga höjd lön per arbetad timme. Lönesumman ökar ändå nästan inte alls och skatteunderlagstillväxten stannar strax under två procent. Att skatteunderlagstillväxten inte blir ännu lägre förklaras av en mycket kraftig ökning av inkomster från arbetslöshetsersättning och sjukpenning, delvis till följd av tillfälliga åtgärder som beslutats för att mildra effekterna av covid-

19. I beräkningsscenariot för 2022–2024 innebär vägen till konjunkturell balans en ihållande stark sysselsättningstillväxt. Löneökningarna tilltar visserligen från den nuvarande låga takten men är måttliga i ett längre perspektiv. Detta bidrar till att skatteunderlaget växer långsammare än genomsnittet för de senaste konjunkturcyklerna.

Demografi och kompetensförsörjning

SKR lägger stor vikt vid de mänskliga resurserna och den brist som kommer uppstå vid bibehållen servicenivå och personalintensitet. Ett sätt att beskriva den ökande försörjningskvoten, det vill säga att andel äldre och yngre ökar i relation till andel i arbetsför ålder, är med orden "färre kommer behöva försörja fler". Kraven och förväntningarna på servicenivå har historiskt sett ökat med åren och håller denna trend i sig kommer kommunsektorn behöva rekrytera så gott som all kommande ökning av arbetskraft. Bilden nedan visar ökningen av befolkning i arbetsför ålder (blå stapel), i relation till kompetensbehovet i offentlig sektor utifrån demografisk utveckling (orange), och servicetrend (gul), mellan två tidsperioder. Omräknat i kronor menar SKR att det saknas cirka 20 miljarder kronor inom offentlig sektor redan 2023 för att möta de demografiska behoven, för att sedan öka

ännu mer åren därpå.

Enköping

Intäkterna från skatter, bidrag och utjämning är kommunens huvudsakliga inkomst. Under de senaste åren har en stark ökning av skatteintäkter och bidrag finansierat de ökade kostnaderna för verksamheten. Det förändras inför år 2021. Intäkterna från skatter beräknas öka med 0,3 procent, medan de generella statsbidragen ökar med 34 procent jämfört med budget 2020. Denna ökning av bidrag trappas upp successivt de kommande åren. Intäkterna i budgetförslaget är baserade på SKR:s prognos i oktober 2020, kompletterad med en egen korrigering för utvecklingen av invånarantal över åren. Intäkterna för perioden förväntas öka med 6,8 procent till 2021, 2,5 procent till 2022 och 4,5 procent till 2023.

Vid början av året var befolkningmängden 45 287 och vid utgången av 2023 prognostiseras den till 48 522, vilket ger en årlig ökning på ungefär 800 invånare per år de kommande åren. Både Enköpings och SCB:s prognos pekar på en befolkningmängd på ungefär 53 000 invånare år 2030 där barn och unga i åldrarna 6-18 samt 75+ står för den största procentuella ökningen.

Eftersom Enköping växer snabbt, femte snabbast i Sverige under första halvåret 2020, och har en stor investeringsvolym rekommenderas det i en extern beställd rapport att resultatmålet bör ligga närmare tre procent för att bibehålla god ekonomisk hushållning. Ett högre resultatmål skapar en högre självfinansieringsgrad, vilket i sin tur minskar kommunens skuldsättning och därmed värnar soliditeten. Nyckeltalet nettokostnadsavvikelse visar på skillnaden mellan kommunens nettokostnader i huvudverksamhet och dess förväntade kostnader utifrån kostnadsutjämningsystemet. Vid den senaste mätningen har kommunens verksamheter cirka fem procent lägre kostnader än förväntat. Det är en förflyttning från 3,5 procent lägre året innan. Om kommunen skulle närma sig tio procent lägre kostnader skulle det garantera högre resultatnivåer. Då skulle stora delar av tillväxten kunna finansieras på egen hand utan behov av skattehöjning.

Modell för att fördela resurser

Sedan några år används en modell för resursfördelning för att beräkna ett utgångsläge för fördelning av budgetramar till nämnderna. I modellen tas hänsyn till befolkningsförändringar i olika åldersgrupper enligt den senaste befolkningsprognosen, strukturella förändringar samt uppräkningspris och lön. Hänsyn tas även till förändringar av andra volymmått i dialog med tjänstemän i förvaltningarna. Tre uppräkningsfaktorer används i modellen och har räknats upp med följande:

- Volymökning 1,6 procent
- Prisuppräkning 1,7 procent
- Strukturkostnad 2,9 procent

Förutsättningar för budget 2021:

- Kommunalskatten föreslås vara oförändrad 2021 och fastställs till 21:34
- Internräntan är 1,5 procent för 2021
- PO-pålägg är 40 procent 2021
- Från och med 2020 budgeteras inga intäkter från realisationsvinster

Budget 2021 med plan för 2022-2023

Finansiella mål för 2021

- Resultatet ska inte understiga 1,5 procent av skatteintäkter och generella bidrag år 2021
- Soliditeten ska inte understiga 22 procent år 2021
- Självfinansieringsgraden ska inte understiga 50 procent 2021

I bokslutet för 2019 var soliditeten 26 procent och självfinansieringsgraden 45 procent. I budget 2020 uppgår målen för soliditeten till minst 22 procent och självfinansieringsgraden till minst 18 procent.

Beslutade finansiella mål för 2020-2023

- Resultatet ska inte understiga 2 procent av skatteintäkter och generella bidrag för perioden 2020-2023
- Soliditeten ska inte understiga 20 procent för perioden 2020-2023

- Självfinansieringsgraden ska vara inom intervallet 50-100 procent för perioden 2020-2023

Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys och nyckeltal

<i>Resultaträkning</i> <i>miljoner kronor</i>	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens nettokostnader	-2 508,6	-2 633,0	-2 803,8	-2 847,0	-2 967,9
Skatteintäkter	2 080,9	2 159,7	2 167,0	2 246,2	2 364,8
Generella statsbidrag	473,5	515,5	691,0	683,6	695,7
Finansiella intäkter	16,6	11,3	14,2	15,5	18,2
Finansiella kostnader	-13,0	-26,6	-25,5	-39,5	-49,2
Resultatmål	49,5	26,8	42,9	58,8	61,6

Förändring av verksamhetens nettokostnader

i miljoner kronor	-124,4	-170,8	-43,2	-120,9
i procent	5,0%	6,5%	1,5%	4,2%

Förändring av skatter och generella bidrag

i miljoner kronor	120,8	182,8	71,7	130,8
i procent	4,7%	6,8%	2,5%	4,5%

Förändring av finansnetto

i miljoner kronor	-19,0	4,1	-12,7	-7,0
-------------------	-------	-----	-------	------

Balansräkning

Tillgångar	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Immateriella anläggningstillgångar	1	1	1	1
Materiella anläggningstillgångar	3 569	3 906	4 385	4 929
Finansiella anläggningstillgångar	276	276	276	276
Summa anläggningstillgångar	3 846	4 183	4 662	5 206
Övriga omsättningstillgångar	358	357	357	357
Likvida medel/kortfristiga placeringar	53	53	53	53
Summa omsättningstillgångar	411	410	410	410
SUMMA TILLGÅNGAR	4 283	4 619	5 099	5 642
<i>Bidrag till statlig infrastruktur</i>	26	26	26	26
Summa eget kapital	1 631	1 674	1 733	1 794
- varav årets resultat	125	43	59	62
Avsättning pensionsskuld inkl löneskatt	209	241	258	275
Övriga avsättningar	31	31	31	31
Summa avsättningar	240	272	289	306
Långfristiga skulder	1 891	2 153	2 557	3 021
Summa långfristiga skulder	1 891	2 153	2 557	3 021
Övriga kortfristiga skulder	521	521	521	521
Summa skulder	521	521	521	521
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	4 282	4 619	5 098	5 642

Kassaflödesanalys

	Bokslut 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Årets resultat	50	125	43	59	62
Justering för avskrivningar	134	127	160	182	200
Justering för förändring avsättning till pension	21	1	32	17	17
Justering för övriga icke kassapåverkande poster	0	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	205	253	234	258	278
Investering i materiella anläggningstillgångar	-458	-688	-497	-661	-743
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-458	-688	-497	-661	-743
Förändring i långfristiga skulder, netto	253	435	262	403	465
Amortering	0	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	253	435	262	403	465
Årets kassaflöde	0	0	0	0	0

Driftbudget med nämndernas budgetramar

Budget 2021 med plan för 2022-2023

<i>Belopp anges i miljoner kronor</i>	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunfullmäktige och revision	-9,3	-8,8	-9,0	-8,9	-9,1
Kommunstyrelse	-85,4	-160,9	-171,2	-170,8	-176,2
Kommunstyrelsen, sociala investeringar	-2,1				
Räddningstjänst, medlemsbidrag	-40,9	-41,7	-43,5	-43,4	-44,5
Överförmyndarverksamhet i gemensam nämnd	-4,9	-4,5	-4,7	-4,7	-4,8
Miljö- och byggnadsnämnd	-24,6	-23,0	-20,9	-20,9	-21,4
Socialnämnd	-198,2	-200,0	-214,2	-214,8	-222,3
Teknisk nämnd	-117,9	-108,2	-115,8	-126,5	-135,0
Upplevelsenämnd	-121,4	-127,3	-149,3	-154,5	-159,6
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-1 129,6	-1 142,8	-1 224,9	-1 255,3	-1 324,4
Valnämnd	-1,0	-0,2	-0,3	-1,3	-1,3
Vård- och omsorgsnämnd	-839,5	-821,9	-867,9	-869,3	-898,1
Skattefinansierad verksamhet	-2 574,7	-2 639,3	-2 821,7	-2 870,3	-2 996,7
VA	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Taxefinansierad verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa styrelser och nämnder	-2 574,6	-2 639,3	-2 821,7	-2 870,3	-2 996,7
Centrala poster	66,0	6,3	17,9	23,3	28,8
Reavinster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 508,6	-2 633,0	-2 803,8	-2 847,0	-2 967,9
Skatteintäkter	2080,9	2 159,7	2 167,0	2 246,2	2 364,8
Generella statsbidrag	473,5	515,5	691,0	683,6	695,7
Finansiella poster	3,7	-15,4	-11,3	-24,0	-31,0
Årets resultat	49,6	26,8	42,9	58,8	61,6

Resultatutjämningsreserv

Enköpings kommun har avsatt 30 mnkr i en resultatutjämningsreserv. Reservan är avsedd att utjämna normala svängningar i intäkterna över konjunkturcyklerna. Syftet är att täcka sviktande skatteunderlag vid befarad eller konstaterad konjunkturedgång. Riktvärdet för när det är tillåtet att disponera medel ur reserven är när den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. En ytterligare förutsättning är att medlen från resultatutjämningsreserven ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Investeringsplan 2021-2025

Investeringsplanen består av ett budgetår och fyra planår. Kommunfullmäktiges beslut av årsplan 2021 innebär att de investeringsposter som kallas samlingsposter inom den skattefinansierade verksamheten är beslutade för det kommande budgetåret. Övriga projekt inom skattefinansierad verksamhet följer en beredningsprocess där

genomförandebeslut tas enskilt för varje projekt för att kunna verkställas. Planåren innebär ett inriktningsbeslut som revideras i nästkommande budgetår.

Prioriterade projekt 2021 - 2025

Investeringar kopplade till utbildningsverksamheten prioriteras

Enköping fortsätter att växa i hög takt vilket innebär att trycket på skolan fortsätter att vara högt och behovet av nya förskolor och grundskolor är stort. Under 2020 har Örsundsbro förskola byggts klart och invigts. Korsängens förskola står klar efter årsskiftet och ytterligare några förskolor har kommit olika långt i processen. I samband med förtätning av staden kan ytterligare förskolor komma att byggas under perioden, antingen i kommunal eller privat regi.

Planerna för det nya gymnasiet fortskrider och först ut att få nya lokaler är fordonsprogrammet, som flyttar redan vid årsskiftet 2020/2021 enligt planerna.

Även vuxenskolan får nya lokaler och Nyborg anpassas till att kunna husera grundskoleelever för att frigöra plats på

Korsängsskolan med anledning av de volymökningar vår tillväxttakt medför.

En ny grundskola med sporthall i de västra stadsdelarna är prioriterat. Kommunen verkar för att skolans utformning ska bidra till en förbättrad integrering och en utveckling av hela stadsdelen.

Renovering av kulturhus Joar och nytt kommunhus

Under 2020 har upplevelseförvaltningen genomfört dialoger kring kulturhuset Joar och dess innehåll. Prioriteringen av kulturhus Joar fortsätter att vara hög och under 2021 kommer upphandling av ombyggnationen ske.

Kommunhusprocessen fortsätter och under 2021 är planen att vi genom en urvalsprocess ska hitta det lämpligaste privata alternativet för våra behov.

Tillbyggnad av nya omklädningsrum och upprustning av friidrottsanläggning prioriteras

En renovering och tillbyggnad av C-paviljongen på Enavallen är en av investeringarna riktade mot idrottsområdet. För att ombesörja alla de lag som i dag tränar på Enavallen blir de tidigare två omklädningsrummen efter tillbyggnaden totalt sex stycken.

Det finns dessutom planer på ytterligare en konstgräsplan någonstans i kommunen under perioden.

Exempel på större lokalinvesteringar som prioriteras för perioden

Gymnasium/vuxenutbildning	planeras klar 2023-2024
Grundskola Västerleden/sporthall	planeras klar 2024
Kulturhus	planeras klar 2022-2023
C-paviljong Enavallen	planeras klar 2022

Förutsättningar för en bra kollektivtrafik

Under 2020 har vi beslutat om att ett nytt busslinjenät för Enköpings tätort ska införas under 2022. Det nya busslinjenätet kräver bl. a. investeringar av vändhållplatser och upprustning av befintliga hållplatser.

Satsning på Enköpings stadskärna

Under 2020 drog vi igång ett arbete tillsammans med föreningen Svenska stadskärnor som kommer att fortsätta under första hälften av 2021. Projektet kommer sedan att fortsätta i egen regi under hela perioden. Målet är att utveckla Enköpings centrum med handel och upplevelser i samverkan med aktörer som verkar där, till exempel butiksägare, fastighetsägare och restauratörer. Ett kvitto på ett lyckat arbete vore om vi utsågs till Årets stadskärna 2025, men vi är alla överens om att resan är målet.

Skatepark

Under 2020 har klubben fått ihop tillräckligt med pengar för att starta bygget av den efterlängtade skateparken. Vi ser positivt på sådana insatser från föreningslivet och bidrar därför med ett investeringsbidrag om tre miljoner.

Förbättrad service med hjälp av e-tjänster

Arbetet med e-tjänster har pågått under några år. Pandemin under 2020 har tydligt visat på behovet av att detta arbete behöver fortsätta. Vår 4-åriga satsning på förbättrad service med e-tjänster och verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering är en av grundbultarna i den omställning som i dag sker inom kommunen. Digitaliseringsfonden och möjligheten till att samordnat arbeta med digital utveckling blir allt viktigare.

Ekonomiska konsekvenser

Investeringsbehovet har ökat de senaste åren i kommunen och bedöms fortsätta på hög nivå under de kommande fem åren.

För att höja självfinansieringsgraden blir det fortsatt nödvändigt att sänka investeringsutgifterna genom prioritering av investeringar men även att hitta andra alternativ som inte ökar kommunens låneskulder. Oavsett om kommunen tar nya lån eller hittar andra alternativ för finansiering av investeringsprojekten måste investeringsnivån anpassas till vad kommunen klarar av i ökad driftkostnad. Den ökade driftkostnaden måste inrymmas inom kommunfullmäktiges resultatmål.

De totala investeringsutgifterna för hela kommunkoncernen är för perioden 2021-2025 är cirka 6 miljarder kronor. Skatte- och taxefinansierade investeringar uppgår till 4,6 miljarder kronor, varav 1,7 miljarder kronor

avser investeringar i vatten och avloppsverksamhet (VA). VA-verksamheten finansieras genom reglering av taxor. Den skattefinansierade delen med totalt 2,9 miljarder kronor består till största delen av lokaler och planerat underhåll. Investeringar för skolverksamheter står för den största delen med 1,5 miljarder kronor. I denna summa ingår utökning av förskolor och grundskolor. Här finns en osäkerhet i vilken takt äldre förskolor behöver ersättas. I planen prioriteras utökningar av förskolor då kommunen växer. Under 2020 har beslut tagits om investering i ett nytt gymnasium för 550 miljoner kronor. En större investering av ny simhall (Pepparrottsbadet) slutförs under 2020 för drygt 400 miljoner kronor.

Den höga investeringsnivån beror främst på fler förskole- och skolbarn samt att det finns ett stort underhållsbehov av äldre lokaler. Av de totala skattefinansierade investeringarna utgör lokaler 77 procent. För att uppnå bättre planeringsförutsättningar inför investering i grundskolor kommer en kapacitetsmätning att genomföras under 2021. I investeringsplanen finns också utveckling av Enköpings linjenät för stadsbussar i samarbete med region Uppsala. För detta projekt beräknas investeringsutgiften för Enköpings kommun till drygt 61 miljoner kronor.

Investeringar i nya äldreboenden planeras inte under denna period då det i dag finns lediga platser som beräknas vara tillräckliga. Däremot finns behov av fler LSS-boenden varför en utredning av ett LSS-boende till 2023 pågår.

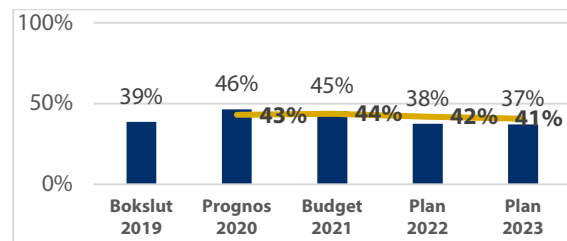
Inom den taxefinansierade verksamheten planeras både ett nytt avloppsreningsverk och ett vattenreningsverk för drygt en miljard kronor. Avloppsreningsverket beräknas klart till 2024 och vattenreningsverket till 2028. Exploateringsinvesteringarna för VA är för perioden cirka 440 miljoner kronor och de finansieras helt genom anslutningsavgifter. För perioden beräknas investeringsutgifterna för nya nät med 180 miljoner kronor, för Märsön 180 miljoner kronor och för Kolarvik 85 miljoner kronor.

AB Enköpings Hyresbostäder (EHB) har under de kommande åren stora investeringar. De största projekten är nyproduktion av bostäder i Älvdansen och renovering av Romberga.

ENA Energi AB planerar fortsatta investeringar i sina produktionsanläggningar. Vid denna tidpunkt har styrelsen ännu inte fattat något beslut om kommande investeringsnivåer. En uppskattad investeringsnivå är cirka 35 miljoner kronor per år.

Kommunfullmäktiges mål för mandatperioden är att självfinansieringsgraden ska ligga inom intervallet 50-100 procent för perioden 2020-2023. Målet gäller för de skattefinansierade investeringarna. Med periodens investeringsplan uppgår den ackumulerade självfinansieringsgraden till 41 procent år 2023 (heldragen linje). Målet för 2021 är att självfinansieringsgraden inte ska understiga 50 procent. För 2021 prognostiseras den till 45 procent.

Prognos av mandatperiodens självfinansieringsgrad (skattefinansierade investeringar)

Staplarna visar den årliga självfinansieringsgraden och linjen den ackumulerade graden för perioden.

Självfinansieringsgraden kan dock öka om investeringar utförs av extern part. En annan påverkande faktor som kan höja självfinansieringsgraden under perioden är försäljning av tillgångar som ökar kommunens resultat. Om kommunens exploateringsverksamhet ger reavinster påverkar det självfinansieringsgraden positivt. En samlad bedömning är att åtgärder behövs för att kommunfullmäktiges mål om självfinansieringsgrad ska uppfyllas, det vill säga uppnå minst 50 procent under mandatperioden. Långsiktigt måste målet vara att uppnå 100 procent och mer för att kunna återbetala de lån som de höga investeringsnivåerna medför.

Men oavsett hur själva investeringen finansieras så uppstår en driftkostnad när investeringen är klar för att tas i drift. Denna driftkostnad påverkar kommunens driftbudget och resultat.

Investeringsplan 2021-2025, miljoner kronor

		2021	2022	2023	2024	2025	Summa
<u>Skattefinansierad verksamhet</u>	<u>SP*</u>						
Kommunstyrelse							
Inventarier inklusive IT	X	9,40	5,15	7,60	6,55	7,10	35,81
Miljö- och byggnadsnämnd							
Inventarier	X			1,20		0,50	1,70
Socialnämnd							
Inventarier	X	0,10		0,10			0,20
Teknisk nämnd							
Fastigheter TN	X	0,50	0,50	0,50			1,50
Fastigheter UAN		224,50	307,10	409,00	393,00	169,00	1 502,60
Fastigheter UPN		57,17	102,00	85,00	1,00	0,50	245,67
Fastigheter VON	X	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	5,00
Planerat underhåll	X	84,80	117,90	109,20	81,90	107,00	500,80
Summa fastigheter		367,97	528,50	604,70	476,90	277,50	2 255,57
Gata/park	X	84,90	101,60	106,44	89,24	80,94	463,12
Inventarier	X	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	1,00
Summa teknisk nämnd		453,07	630,30	711,34	566,34	358,64	2 719,69
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd							
Inventarier	X	8,50	6,00	7,00	43,00	21,00	85,50
Upplevelsenämnd							
Inventarier	X	9,00	5,00	6,50	5,00	5,30	30,80
Markanläggning	X	12,50	10,70	5,50	1,50	0,70	30,90
Vård- och omsorgsnämnd							
Inventarier	X	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	20,00
Summa skattefinansierad verksamhet		496,57	661,15	743,24	626,39	397,24	2 924,60
<u>Taxefinansierad verksamhet</u>							
Teknisk nämnd							
Vatten och avloppsverksamhet (VA)		265,50	298,00	347,00	170,00	161,20	1 241,70
Summa skatte- och taxefinansierad verksamhet		762,07	959,15	1 090,24	796,39	558,44	4 166,30
<u>Exploatering</u>							
Vatten- och avloppsverksamhet		31,00	75,00	93,00	160,00	80,00	439,00
<u>Kommunala bolag</u>							
EHB, Enköpings hyresbostäder AB		217,00	153,00	200,00	206,00	453,00	1 229,00
ENA Energi AB		35,00	35,00	35,00	35,00	35,00	175,00
Summa bolag		252,00	188,00	235,00	241,00	488,00	1 404,00
Totalt kommunkoncernen		1 045,07	1 222,15	1 418,24	1 197,39	1 126,44	6 009,30

Lånebehov, borgensramar och borgensavgift för bolagen

De investeringar som kommunen har gjort de senaste åren har finansierats med både egna medel och extern finansiering. I och med att kommunen planerar stora investeringar de närmsta åren kommer behovet av extern finansiering att öka. I den investeringsplan som tagits fram som underlag för förslaget till budget 2021 beräknas investeringsvolymen, för både skatte- och taxefinansierade investeringar, uppgå till 762 miljoner kronor och totalt cirka 3 000 miljoner kronor för perioden 2021-2023.

För att finansiera investeringarna under år 2021 behöver upplåning ske och förslaget till kommunfullmäktige föreslår en upplåning med maximalt 600 miljoner kronor. Upplåningen avser både skatte- och taxefinansierade investeringar.

AB Enköpings Hyresbostäder (EHB) har under de kommande åren stora investeringar och de största projekten är nyproduktion av bostäder i Älvdansen och renowing av Romberga. Ett beräknat upplåningsbehov under 2021 är cirka 250 miljoner kronor vilket gör att borgensramen behöver ökas med 100 miljoner kronor till totalt 2 300 miljoner kronor

ENA Energi AB planerar fortsätta investeringar i sina produktionsanläggningar. Upplåning för att finansiera detta ryms inom tidigare beviljad borgensram om 150 miljoner kronor. Avseende Enköpings kommuns moderbolag AB kvarstår tidigare beviljad borgensram om 320 miljoner kronor.

Borgensavgifter

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själva och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs också att kommunen ska ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en avgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är enligt lag inte tillåtet att ge offentligt ägda en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara de villkor bolagen skulle erhålla om de varit ett fristående bolag utan kommunalt

ägande. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Påslaget får varken vara för högt eller för lågt då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel.

Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder. Föreslagna nivåer är baserade på publikt tillgänglig marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Utifrån detta föreslås borgensavgifterna för kommande borgensåtaganden, avseende direkt och indirekt helägda kommunala bolag, under 2021 fördelas per bolag enligt nedan:

Enköpings kommuns moderbolag ska vara 0,38 procent

AB Enköpings hyresbostäder ska vara 0,42 procent

ENA Energi AB ska vara 0,23 procent